

30. 6. 2020

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Online zakládání obchodních korporací a jejich poboček je již na dohled

Již příští rok by mělo být i v našich podmínkách možné založit společnost s ručeným omezením, případně také akciovou společnost, či zapsat pobočku plně online, tedy bez potřeby fyzické přítomnosti u jakéhokoliv úřadu, notáře či banky. Stejně tak by mělo jít vyřídit „z pohodlí domova“ změnu zapsaných údajů v obchodním rejstříku či zakládání dokumentů do sbírky listin.

Česká republika a ostatní členské státy EU mají totiž povinnost nejpozději do 1. srpna 2021 promítnout do svých právních rádu tzv. digitalizační směrnici EU (směrnice č. 2019/1151)[\[1\]](#). Digitalizační směrnice je součástí tzv. balíku korporálního práva EU z r. 2018; jedná se o směrnici, která mění a doplňuje směrnici č. [2017/1132](#) o některých aspektech práva obchodních společností.

Cílem digitalizační směrnice je usnadnit vytváření společností a zápis poboček do rejstříku, a tím pádem snížit náklady, čas a administrativní zátěž spojené s těmito postupy, a to zejména u mikropodniků a malých a středních podniků.

V České republice se online vytvoření společnosti určitě bude týkat společnosti s ručením omezením. Stále aktuální otázkou však je, jestli bude do budoucna možné založit online i akciovou společnost, poněvadž směrnice umožňuje českému zákonodárci její online založení vyloučit. Jako důvod se v preambuli směrnice uvádí složitost založení tohoto typu kapitálových společností.

Ať už se ČR v tomto směru rozhodne jakkoliv, bude muset pro online vytváření společností stanovit nejen podrobná pravidla, ale také na webových stránkách tzv. jednotné digitální brány[\[2\]](#) poskytnout **vzory zakladatelského právního jednání**[\[3\]](#), stejně jako všechny ostatní členské státy EU pro typy společností vytvářených v jednotlivých státech. Zakladatelé společností by měli mít možnost si zvolit mezi použitím daného vzoru a využitím individualizovaného zakladatelského právního jednání. Členské státy budou mít povinnost zveřejnit tyto vzory i v úředním jazyce EU, který je srozumitelný největšímu možnému počtu přeshraničních zakladatelů (tedy zejména v angličtině). ČR se pak může rozhodnout, zdali umožní založení společností i za použití vzorů v jiných jazycích, než jen v češtině. Použijí-li zakladatelé korporace tyto vzory, měl by být považován za splněný požadavek mít zakladatelské právní jednání vypracované ve formě veřejné listiny (tedy notářského zápisu). Uvedenými opatřeními se tak výrazně zjednoduší založení společnosti i přeshraničním zakladatelům v jiném členském státě. Jestliže pak budou konkrétní společnosti zakládat výlučně fyzické osoby, které k založení využijí zmíněné vzory, bude muset být založení společnosti online dokončeno do pěti pracovních dnů, v ostatních případech bude tato lhůta činit deset pracovních dnů.

Co se týče dosavadní **úcast notářů** na procesu zakládání společností, tak ta by měla být zachována i v případě online postupu. Zejména s cílem zabránění podvodným jednáním bude nutné důvěryhodně ověřit totožnost zakladatelů a právní způsobilost osob, které chtějí založit společnost nebo zapsat pobočku do rejstříku. V této souvislosti se již v ČR projednává návrh novely notářského řádu[\[4\]](#) směřující k revoluční elektronizaci notářství. Podle návrhu novely by notáři měli mít do budoucna možnost vyhotovovat elektronické notářské zápisy na dálku, tedy bez fyzické přítomnosti účastníků právního jednání, o kterém bude příslušný notářský zápis sepisován. Důvěryhodnost elektronického notářského zápisu coby veřejné listiny by měla být zajištěna využitím elektronické identifikace

účastníků prostřednictvím prostředku s vysokou úrovní záruky (např. občanský průkaz s čipem), autentizace prostřednictvím videokonference a současně připojením uznávaných elektronických podpisů účastníků a kvalifikovaného elektronického podpisu notáře. Jednoznačná identifikace zakladatelů obchodních korporací za použití technických požadavků splňujících nejpřísnější požadavky podle nařízení eIDAS[5] je dle vyjádření vlády nezbytná s cílem zamezit zakládání korporací nastrčenými osobami, tzv. bílými koňmi, a jejich následnému zneužívání k nezákonným účelům (klasicky např. daňovým únikům). V případě indikace podvodného jednání tak bude možné v určitých případech vyžadovat fyzickou přítomnost zakladatele společnosti před veřejnoprávním orgánem. Nemělo by se tak nicméně dít systematicky, ale pouze v jednotlivých případech, jako je podezření ze zfalšování totožnosti zakladatelem, pochybnostech o způsobilosti navrhovatele k právnímu jednání nebo jeho oprávnění zastupovat společnost; přičemž všechny ostatní fáze postupu založení společnosti či pobočky by již měly být dokončeny online.

V zájmu rychlosti by pak online založení společnosti včetně zápisu do rejstříku nemělo být podmíněno získáním **živnostenského oprávnění či licence**, získání takového oprávnění či licence by se mělo řešit až následně. Toto pravidlo má výjimku v případě činností, nad kterými je nutné vykonávat zvýšený dohled ze strany státu (např. bankovníctví, pojišťovnictví či energetika).

Pokud jde o **poplatky** za online zápisy, které si účtuje obchodní rejstřík, tak ty by klasicky neměly překročit krytí nákladů na poskytování příslušných služeb. Zmíněné poplatky pak bude možné uhradit např. prostřednictvím kreditní karty či bankovním převodem. Ještě významnější však je, že bude možné **online splatit i základní kapitál**, a to převodem na bankovní účet některé z bank působících v EU. Směrnice dokonce připouští online postup i v případě splácení základního kapitálu vnesením nepeněžitých vkladů, avšak členské státy (tedy i ČR) mohou tuto variantu vyloučit.

Digitalizační směrnice rovněž apeluje na to, aby se zlepšila přístupnost údajů o zapsaných společnostech tím, že informace v rejstřících jednotlivých členských států budou přístupné bezplatně. V současnosti si rejstříky v některých zemích EU účtují za přístup k údajům o společnostech různé poplatky. Jednotlivé rejstříky členských států pak budou kooperovat pomocí **systému propojení rejstříků** . Rejstříky si budou vyměňovat např. informace, které jsou relevantní pro vyloučení z výkonu funkce člena statutárního orgánu. Obdobně je-li společnost zapsána v rejstříku jednoho členského státu a bude-li chtít v jiném členském státě zapsat pobočku do tamního rejstříku, mělo by být možné, aby společnost využila listiny nebo údaje z rejstříku státu, ve kterém je zapsána. Za situace, kdy je společnost vytvořena v jednom členském státě, ale má pobočku v jiném členském státě, by být mělo možné, aby společnost předkládala některé změny svých zapsaných údajů pouze rejstříku, kde je zapsána společnost, bez nutnosti předávat stejné údaje rejstříku, kde je zapsána pobočka. Údaje, jako změna názvu společnosti nebo změna sídla společnosti, by tak měly být elektronicky vyměňovány mezi rejstříkem, kde je zapsána společnost, a rejstříkem, kde je zapsána pobočka.

Připravované online zakládání a zápis společností a jejich poboček do obchodního rejstříku, stejně jako online zápis změn zapsaných skutečností či zakládání dokumentů do sbírky listin, tak nepochybně ulehčí život mnoha podnikatelským subjektům. Podnikatelé si tak budou moci založit obchodní společnost zhruba stejně rychle, jako bankovní účet. Aktuálně je proces založení společnosti v ČR poměrně zdlouhavý. Nezbytná je osobní návštěva notáře za účelem sepsání zakladatelského právního jednání, poté následuje návštěva živnostenského úřadu a banky. Živnostenský úřad pak má na vydání výpisu z živnostenského rejstříku lhůtu 5 pracovních dní, na rychlosti nepřidávají ani jeho omezené úřední dny. S výpisem ze živnostenského rejstříku, potvrzením správce vkladu o splnění vkladové povinnosti a dalšími potřebnými dokumenty je pak nutné opět zamířit k notáři, případně k rejstříkovému soudu. Se zavedením shora popsanych online postupů se tedy podstatně urychlí a zjednoduší celá procedura založení obchodní společnosti a zároveň se sníží administrativní náklady spojené s touto procedurou. Závěrem je třeba zmínit, že pro

subjekty, které tento postup z různých důvodů nebudou chtít nebo nebudou moci využít, bude i nadále zachována možnost postupovat při zakládání korporací papírovým a prezenčním způsobem, jako doposud.

Mgr. Zuzana Gajdošová, LL.M.,
advokátka

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

[Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.](#)

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

[1] Tuto lhůtu lze z objektivních důvodů prodloužit o maximálně jeden rok v případě, kdy se státy potýkají se specifickými obtížemi při provádění některých ustanovení směrnice.

[2] Jednotná digitální brána (z angl. Single Digital Gateway; SDG) je projekt Evropské unie, který má za cíl vytvořit celoevropský elektronický rozcestník a jeho prostřednictvím zjednodušit přístup k informacím, správním postupům a asistenčním službám, které občané a podnikatelé potřebují ke svému pohybu a působení v rámci Evropské unie.

[3] Zakladatelským právním jednáním jsou u akciové společnosti stanovy, u společnosti s ručením omezeným společenská smlouva a u společnosti zakládané jediným zakladatelem pak zakladatelská listina.

[4] Návrh novely zákona č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), byl v březnu 2020 v parlamentu předložen do připomínkového řízení jako sněmovní tisk 793/0.

[5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

Další články:

- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [AML a diskriminace v realitní praxi: chyby, které mohou vyjít draho](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)